

Необходима ли е нова система за социално подпомагане?

България не прави изключение, що се отнася до набиращите скорост проблеми в света. Сега съществуващата система за социално подпомагане в страната е изправена пред сериозни предизвикателства и изпитания. Запазването на статуквото такова, каквото е сега, води до поддържане на едно високо ниво на хора, зависещи от държавата. За съжаление, много трудно е да се проследят тенденциите на изменение на цялостната система за социална защита поради честите изменения в нормативните документи. Известна представа за функционирането на системата за социално подпомагане може да се придобие от табл. 1, където данните до голяма степен са съпоставими и обхващат един от най-важните нейни елементи - програмата за месечни помощи за допълване на дохода². Смисълът, значението и целите на тази програма относително по-малко са променяни с течение на времето, което дава възможност за кратък анализ и илюстрация на проблемите, свързани със системата за социално подпомагане. Относителният дял на тази програма във всички програми за социално подпомагане в парично изражение е около 19%³, а като дял от броя на случаите⁴ - приблизително 10%.

Таблица 1

ПОДПОМАГАНИ ЛИЦА И СЕМЕЙСТВА - МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ⁵

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Брой на случаите	215738	243430	249947	268241	222040	212180
Изменение при 2000 г. = 100	100.0	112.8	115.9	124.3	102.9	98.4
Начислени суми - хил. лв.	90533	120705	129516	98581	86345	95398
Изменение при 2000 г. = 100	100.0	133.3	143.1	108.9	95.4	105.4
Начислени суми на един случай - лв.	420	496	518	368	389	450
Изменение при 2000 г. = 100	100.0	118.1	133.3	87.6	92.6	107.1

² Освен тази програма в системата за социално подпомагане са включени и програми за: еднократна и целева помощ по Закона за социално подпомагане; целеви енергийни помощи; месечни помощи за деца; семейни помощи за деца; добавки за интегриране на хората с увреждания.

³ Този процент показва, че програмата за месечни помощи за допълване на дохода обхваща приблизително 1/5 от разходваните средства в системата за социално подпомагане, които през 2005 г. възлизат около 500 милиона лева.

⁴ Броят на случаите не е равен на сумата от семейства и лица, тъй като едно семейство и/или лице могат да бъдат по няколко пъти бенифициенти на системата в рамките на една година.

⁵ Източник на данните за броя на случаите и начислените суми е АСП, отдел "Информационни технологии". Колебанията в данните се дължат на известни промени в условията за достъп до системата за социално подпомагане през периода.